

ТЕШЊАРСКИ ПАСОТОВА

ГОДИНА VIII

27. АВГУСТ 1994

БРОЈ 14

МАСКЕНБАЛ

Може се рећи да је маскенбал стигао у ове крајеве са приличном историјском дистанцом. После свечане премијере **на Руднику**, раширио се по свим народним слојевима. Пред освит наше половине века, ова друштвена игра налази најширу примену у пракси која живот значи: без маске се није ишло ни тамо где цар иде без круне. И тако смо стигли дотле да нам маскирна одела постану модни хит за све сезоне.

Наш највећи успех је што се бар деца, још увек, највише плаше ове бабароге.

Л.Б.

На четири воде

*Над би ја, почем, кућу правно,
кров би начинио на четири воде:
на Обницу и на Јабланицу,
на Градац и на Колубару.*

*Над би ја, мислим, кућу правно,
враћа би јој иширом ишиоку окренуо,
да ми сунце јуишром из равнице дође.*

*Над би ја, велим, кућу правно,
свих би ми седам прозора
на седам ваљевских брегова
и седам друмова из Ваљева зледало.*

*И живео би, иако,
животи с погледом на Ваљево,
свакој згоди на видику.*

*Мако би ја,
а иако су и сипари чинили.
Дани су и онда
били ваљевско плавци,
а ноћи овакве, благородне,
кад су они сипали и казали:
Е, овде ваља!*

Бранко Лукић из Осечине

VUJIĆ

VA LJEVO

*Domaćin
Tešnjarских
večeri*

КОЛУБАРА ОТВОРИЛА КУЛИСЕ

Осме Тешњарске вечери, на новој бини у присуству некилико хиљада грађана Ваљева, представника јавног и културног живота Ваљева, бројних гостију, отворио је министар трговине и туризма у влади Републике Србије **Срђан Николић** * Фолклорни ансамбл "Абрашевића" играо градске игре из Србије прошлог века: "Бојарка", "Српкиња" и друге, уз пратњу Градског оркестра * Наступио ансамбл "Леџенде", чији је програм, староградских мелоса, топло поздрављен * Господин **Михаило Тодоровић**, домаћин прве вечери, упутио речи поздрава. * Представљено предузеће "Вујић", генерални спонзор оволетошњих Тешњарских вечери.

Абрашевић: Игре грађанске Србије

Председник ИО СО Ваљево, Љубомир Муцић

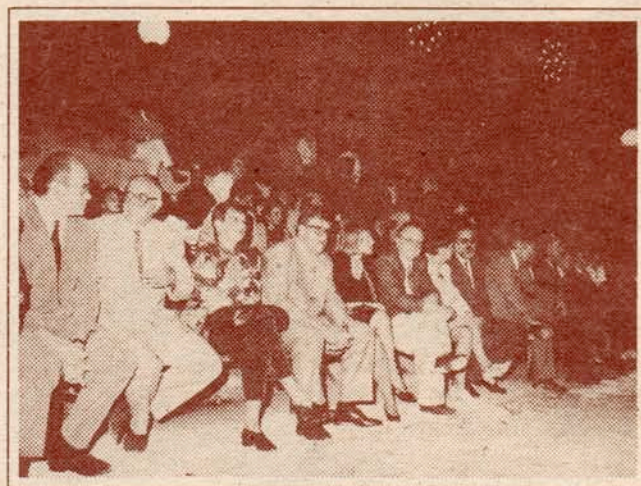
НА НОВОЈ ПОЗОРНИЦИ

Драге Ваљевке и Ваљевци, поштовани гости из Врање и свих других страна, добро нам дошли и весели били на Осмим Тешњарским вечерима, шест стотина и прве године од првог помена Ваљева у историји!

Као што видите, ове Вечери почињемо у амбијенту лепшем и пријатнијем но што је досад био: нова летња позорница и трибине на Колубари пружиће, сигурно, боље услове извођачима програма, а публици омогућити да заиста ужива у доброј музици, песми и игри. Истовремено, грађани Ваљева у овом новом простору с правом могу очекивати богатије и садржајније културно лето, у нашем граду, следећих година.

Задовољство ми је, такође, да захвалим бројним дародавцима, правим домаћинима ове градске манифестације, на помоћи у реализацији програма, као и установама културе и агенцији "Конак", које су припремиле ово што ћемо током следећих девет вечери гледати на овој сцени, у Галерији "34", и на Тргу Књегиње Љубице.

ПЕКАРА ТОДОРОВИЋ

Програм пред пуним гледалиштем

Министар трговине и туризма, Срђан Николић

ГРАДОВИ СА ДУШОМ

Поштовани грађани Ваљева, цењени гости, даме и господа. Дозволите, да Вас у име Владе Републике Србије поздравим. Владе, која ево већ пет месеци успешно реализује програм, који је записала приликом свог конституисања, са резултатима који су видљиви и који се манифестују, пре свега, у економској и монетарној стабилности и побољшању услова живота, чега су, надам се, сви свесни.

Захваљујем се домаћинима и организаторима, што су ме позвали да отворим ову манифестацију, која поприма карактеристике традиционалног, будући да се ради већ о Осмим тешњарским вечерима. То само доказује, да људи и народ овог простора умеју да цене традицију и чувају историју, што ће бити један од услова њиховог опстанка.

Посебно ми је драго што је гост ових Вечери Врање - могу рећи, моје Врање, и није случајно што су Ваљево и Врање нашли заједнички интерес и заједнички језик. Ваљево има Бранковићу и Десанку Максимовић, Врање има "Нечисту крв", Коштаћу и Бору Станковића. Оба града, нека ми не буде замерено, имају душу, и знају да цене историју и традицију.

Још једном, хвала домаћинима на позиву, и проглашавам Осме Тешњарске вечери отвореним!

ГОСТИ

Вечери Врања у Ваљево. Вечери југа. Проме-
надна шетња трубача, ритам даира, игра Коштане,
Миткетов жал. Бора на Колубари...

Својеврсна музичка и "денс" шетња градом
завршена је "Врањанским колом" испред споменика
Војводи. Оригинале ношње, музицирање врањан-
ских трубача, звекет даира, у рукама црнпурстих
играча измамили су, не мали број ваљевских покло-
ника јужних нота, да им се придруже.

Не изостају ни лепе речи гостију: "Радујемо се
сваком доласку у Ваљево" - каже шеф оркестра **Ек-
рем Мамутовић** - "Много пута смо били овде, пуб-
лика нас цени. Пре две године смо, са Уснијом
Реџеповом, наступали на истом месту".

- Управо смо стигли из Драгачева, нашег другог,
после Врања омиљеног града. Јер, сам ја од своје
шеснаесте године наступао са оркестром Бакије
Бакића на такмичењима за прву трубу Драгачева.

- А чујте, када смо ишли улицама Ваљева, људи
су трчали из кућа да нас виде, чују. Мени је било
веома драго, када се они интересују за наш "Блек
оркестри".

Врањански трубачи су, како кажу, концертном у
Ваљево желели да се припреме, ослободе треме за
наредно такмичење, а домаћинима приреде добар
концерт, на којем је премијерно изведен нови "Ром-
ски чочек".

- Дивно је било - пуна је хвале, за Ваљево и
Ваљевце, **Тереза Шаиновић**, једна од играчица фолк-
лорног ансамбла "Севдах", из Врања.

Иначе, поводом вечери Врања на фестивалу
Тешњарске вечери, Ваљевце је поздравио, потпред-
седник СО Врање, **Часлав Ристић**, и пожелио да два
града и у будуће свестрано сарађују.

Врање у Ваљево

Удружење ликовних уметника Врања у Гале-
рији "34" приредило изложбу слика десет аутора.
Вредно, разноврсно и занимљиво.

У Галерији Народног музеја и грнчарство
Врања од једанаестог века, откада се и Врање први
пут помиње, коју је отворио **Стојадин Стојиљковић**,
председник ИО СО Врање.

Грнчари су оставили за собом и предмете и
уметност. Анонимни творци уз функционално
створили су и посуде које обликом, маштом, стили-
зацијом, представљају изузетне примерке примењ-
ене уметности. Обе изложбе отворене су до уторка.

У Галерији "34" представљена је најновија
књига песама **"Мейла за по кућу"** врањанског пес-
ника **Мирослава Цере Михајловића**. Реч увода имао
је **Славен Радовановић**, књижевник, који је пред-
ставио песничко стваралаштво. Михајловић је овом
приликом истакао да Ваљево и Врање повезују два
велика имена **Др Јордан Стајић**, управник Ваљевске
болнице за време Првог рата и отац **Јустин Поповић**
такође родом из Врања. У част оца Јустина прочитао
је песму **"Крунски доказ"** о рушењу родне куће оца
Јустина у Врању 1965. године.

У "Шумадији" угоститељи, мириси и укуси
Врања - Вечери врањанске кухиње и специјалитет:
"Ражањ - Мерак" са салатом тузаницом.

Кад шетају даире

Другог дана фестивала Тешњарских вечери, ин-
терпретирани су звуци гостију из Врања. Врањански
губачи представили су се живописном променадом
улицама Ваљева.

Јединствена прилика да град домаћин ужива у
свирци надалеко познатих извођача песама и игара
са југа Србије.

Надамо се и ми, јер ко може одолети врањанској
кухињи, свирци трубача и раздраганој игри Вра-
њанки.

Зорица Весић

Скупштина општине Ваљево

Председнику господину Милораду Илићу

Поштовани господине Председниче,

Најсрдачније захваљујемо на пажњи и гостоприм-
ству којима смо при боравку у Вашем Ваљево били
окољени. Верујемо да ће културна мисија коју за-
једничким снагама одржавамо у циљу ближег повези-
вања наша два града допринети поновној и квалитет-
нијој интеграцији целог нашег духовног простора.
Очекујемо да ће узвраћена посета Ваших културних
посланика нашем Врању валоризовати сва наша за-
једничка настојања да томе здушно допринесемо.

Поштовани господине председниче,

Још једном Вам срдечно захваљујемо у име
нашег Врања и желим Вам свако добро на личном и
пословном плану.

С поштовањем,

Скупштина општине Врање

Љуба Манојловић

БРЂАНАЦ У ТЕШЊАРУ

ДЕВОЈКА "Б"

Брђанац сам, рођен и одрастао горе, учио у Шестој, марисао се са дркацијама из Љубостиње и Петог пука, купао се у фекалној Обници, играо фуцу на Плацевима, кривио ноге по куравој Радничкој, јео црни од два кила Љубе пекара... Ако још једном нагласим да сам Брђанац, причиниће се лаки призвук одбијања према крвним знацима Ваљева, званим Тешњар и Градац. Одбијања, јер Брђани и његови контракултови нису имали са Тешњарем ништа! Скоро ништа... Понека јача шева у Техничкој, два - три јалова покушаја "продаје цигле" код Тунела, један наш коцкар дуго је играо за паре Нинка Сарача, и то би било све.

Међутим, кад сам пошао у Гимназију (пре 22 године) ствари су се изоштриле, начулиле,

тала, и ишло нам је траљаво. Држање за руке, ретки пољупци, шетња пола сата после Дневника... У приличном љубавном безнађу, једном сам предложио Б. да попијемо пиће у "Подгорини". Била је страћан пиџан. Згранула се и пошла натраг. Убеђивао сам је с леђа. Пристала је тек тако кад сам је жацнуо малограђанштином.

Унутра није било никога. Сем истих гостију. Чиме ли је Б. све треперила кад смо седали за сто и паручили два чаја? И чиме све "домороци" нису исказивали пријатну забленутост и жељу да ступе у контакт? Очи су им колутале ко сијалице на поквареном флиперу. Није могло да их не гледаш. Први је стартовао Кифла питањем - "Зар дечко неће са румом", а након потврдног одговора, сви су општили са Б. Не знам како се осећала док је мој абдомен уредно одвајао рум од чаја? Морала је, јадна, да свима објашњава чија је, мада су то они боље знали од ње. Тешњарци се сви знају, исправљали су је по питању стричева, баба, тетки... Један је, чак, био спреман да се клади кад се родила. Молила је да изађемо. У општем усхићењу, један је жустро устао и јавно ме

Миле Петровић: Кад се њређе с мосџа, цртеж

надражиле и преокренуле. Сад се мени није ишло горе. Поваздан сам тумарао по центру, безецовао у Млечном, играо преклапе иза Музеја, пио код Владе Кифле. Какав је тад био Тешњар? Скоро да га не памтим, али ружан свакако. Вероватно никад ружнији. Укртели пубертетлија ту није имао порива да било шта памти и разазнаје. Нас неколико одлазило је код Кифле (кафана "Подгорина", данас "Знак питања") искључиво због јефтинијег пића. Кифлини гости су били из "Колубаре на небу", и то од неважнијег соја. Подригивали су на гимназијалце, али су били тихо задовољни кад бисмо дошли; еректирали бисмо им суву и мутаву комуникацију, а понеком бисмо и пиће викнули. Ми смо уредовали, нарочито зими, пили смо за све што смо имали, жвалавили цу-бокс и до бесвести играли асоцијација (једном су се и они прикључили и на нас би потегнута кустура, какву нам очи до тад нису виделе).

Верујем да млад човек данас, не може да укаспира ондашњи Тешњар. Био је скрајнут из целог столећа. Муштерије су се задржавале све више у центру, старо је умирало а из те смрти ништа није ницало. Пољопривредне апотеке, Жарко лимарко... Смешно мало кафана, и све јефтино. Толико јефтино, да је председник Комитета, само да је идеолошки хтео, могао за плату да купи данашњи најрентабилнији локал. Мислим да је Тешњар тада био апстрактан чак и за етнологе, а камоли за какве средње интересе. Одржавао се једино архитектонски, и то захваљујући немару. Ново се није градило, али се, самим тим ни старо није рушило.

пољубио, мирисао је на зејтин, сирће и бели лук. А други, луцидно осећајући нелагодност у целој Б. изјавио је да су они кафански људи, али да се госпођица не стиди, јер они воле школарце. И не само то. Он воли сву децу. Он има синовце, одваја од уста за њих, не воли кад они пате, па је устао и у кораку пришао нашем столу, па како је он патио, па шта значе деца, глас му се већ променуо, очи засузиле, прва слина кренула му је ка уснама, туга, пожртвовање, племенитост кулминирали су, а онда се нагео на моје уво и зашиштао: "Буразеру, води ово у бориће и опредмети је!" Мислим да је Б. начула и разумела шта је рекао. Сад је мени био непријатно. Би ми жеља да расправљам са њима, дођу ми ко рођени, да причам о темама о којима се само ту може тако нагло и упорно говорити, али видим да је превршила дара меру, и да је време да се иде. Намеру, међутим, прекинуше два нова чаја. Сподоба иза угла, ружна као смрт, намигивала је целим телом, дајући знак да она части. Морало се, дакле, сркати и журити. Б. је рекла да јој није довољно слатак, а потом је стрпљиво купила шећер са донете тацнице. Оном једином капчицом у кафани.

Изненада, Б. је по први пут учинила спонтан покрет телом. Устала је и изашла. Ми смо се благонаклоно придигли, и опет сели. Наручио сам манастирку. Тог њеног излажења сетим се увек кад идем Тешњаром. Нешто је било неспојиво у свему томе, и за причу. Или то излажење, или данашњи Тешњар.

Раденко Радић

Старе тешњарске породице

АЋЕВАЦ

Данас, у Тешњару, могу да се нађу и преостале породице. Многе су изумрле, многе исељене, а многе прешле у друге крајеве Ваљева, ван Тешњара. Једна од најстаријих је, сигурно, породица Аћевац.

Родоначелник тешњарске породице Аћевац је Никола Јовановић, из Лесковица, двадесетак километара удаљених од Ваљева, идући ка Мравињцима, старим Ужичким путем. Међутим, у историјату Лесковица неће наћи ништа о Јовановићима, јер се, они воде као једна од неколико породица Божића, који славе светог Јована. Иначе, Божићи су се доселили у Лесковице после Кочине Крајине, али пре Првог српског устанка, из Пријево-раца у Старом Влаху.

Никола Јовановић је син Аћимов, па су још у Лесковицама сви добили надимак Аћевци, како су били познати и касније, у Ваљеву, кад је Никола дошао на изучавање трговине. Само се мора нагласити, кад се пише о овом Николи Јовановићу, да је, у Тешњару био је још један Никола Јовановић, познати абаџија и трговац, по надимку Турчин.

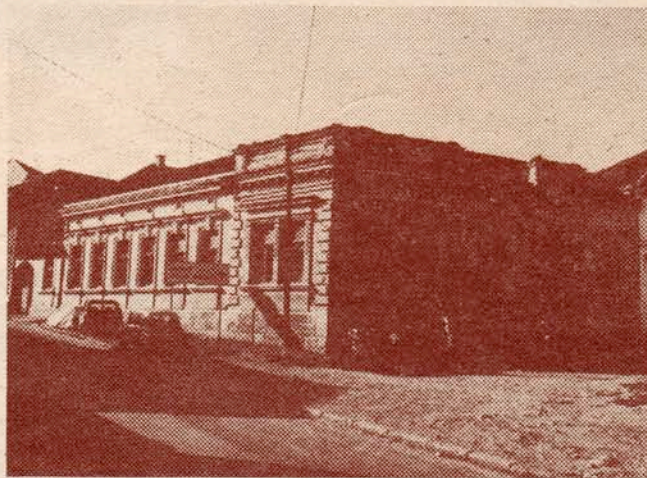
Никола Јовановић - Аћевац, дошао је у Ваљево шездесетих година прошлог века, завршио трговину и отворио сопствену трговину пољопривредним производима. Убрзо је почео да извози робу, једно време преко београдских трговаца навелико, а када је стекао познанства у иностраним пословним круговима, извоз је вршио сам. Поред раније познатих производа: пшенице, кукуруза, зоби, сувих шљива итд. Никола је осетио да се пара може зарадити и на артиклима какви су суве печурке, лековито биље, а нарочито, сува кожа. Радећи тако, зарадио је грдне паре, па је могао да сазида у то време највећу и најлуksузнију кућу у Ваљеву. А намештај за нову кућу углавном је куповао у иностранству. У Бечу, Будимпешти и осталим европским метрополама. И сада се, у Заводу за заштиту споменика културе, може видети део намештаја, који је у кући остао, после њене продаје ваљевској општини.

Поред куће, Аћевац је имао, и етиважу за етивирање сувих шљива. На месту где је некада била етиважа, сада је смештен ваљевски Црвени крст. У дворишту је чесма, која доноси однекуд, и сада, лепу, здраву, хладну и питку воду.

Уз кућу је сазидан велики магацин са спратом за смештај робе. Поред тога, Аћевац је имао магацин и кафану у Лајковцу, а у Забрежју велики

магацин. У тај магацин смештана је роба за извоз чекајући кад ће доћи лађа да је товари. У магацин је смештана и роба која долази из европских трговачких и производних центара за потребе Аћевчеве фирме, али и за потребе других трговаца, занатлија у Ваљеву и другим местима ваљевског округа. Било је то у време кад није било пруге до Ваљева, јер је она овде дошла тек 1. септембра 1908. године, по старом календару, али само до Забрежја, док је са Београдом Ваљево повезано железницом тек 1928. године. Роба се, дакле, у Забрежје и из Забрежја превозила воловским, а ређе коњским запрежним возилима. Аћевац је организовао смештај у свом великом магацину у Забрежју. Све је то доносило велике приходе, рачунато на дуго време, и на велике послове.

Колико је Никола Јовановић Аћевац био богат, најбоље се види из случаја отмице

Здање куће Аћеваца

његовог рођеног брата од стране хајдука. Они су му брата одвели у шуму и послали некога од родбине за Ваљево да донесе хиљаду дуката. Никола се није двоумио. Послао је ову суму, сутрадан, по одвођењу брата и хајдуци су га пустили.

Никола Јовановић је имао синове: Аћима, Михаила, Драгана и Александра, који је млад умро.

Аћим је био ожењен са Станиславом Нилом, из познате трговачке куће Хаџи Павловић из Соко Бање. Са њом је имао синове Николу, рођеног 1920. године. Димитрија - Мишулу, рођеног 1924. године и ћерку Радмилу рођену 1915. године. Аћим је умро 6. априла 1943. године; Димитрије је погинуо у Срему 4. децембра 1944. године; Никола је умро 12. марта 1945. године од последица рањавања на Сремском фронту, а Михаило је погинуо 6. децембра 1944. године у заробљеничком логору у Осабрику, у Немачкој, приликом бомбардовања енглеских авиона.

Михаило је био ожењен са Радом, рођеном Младеновичанком, са којом је имао две ћерке Живану и Олгу, које су живе и имају своје породице и децу.

Драган је био ожењен са Теодором - Тодом, ћерком познатог ваљевског хотелијера Драге Секулића. Са њом у браку није имао деце. Она и он рано су умрли.

Никола Аћевац је имао и ћерку Драгу, која се млада удала, али тај брак није дуго трајао.

Данас у Ваљеву не живи нико од породице Јовановић - Аћевац. Ћерка Аћимова Рада живи у Сремцици код Београда, а нас на ову некадашњу веома богату породицу подсећа огромна кућа на углу улица Бирчанинове и Милована Глишића. Цео тај простор, око куће, Ваљевци данас зову - код Аћевца.

КАЗАНЦИЈА

ЋЕБИЋ ПАВЛЕ

Хаџи Рувимова б, 14000 Ваљево 014/ 21 709

ПРОИЗВОДИ:

Бакарне казане за ђечење ракије -Превртљаче

Алуминијумске ранице

Табарке

**ЗЛАТНИ СПОНЗОР НАЈБОЉЕ
РАКИЈЕ ВАЉЕВСКОГ КРАЈА**

Испод фењера

Око пјешњарских фењера узмувале се леј-ирице. Тешњар пјесан, испиурених сјџомака развлади се као хармоника. Хоће да извуче сваки пјон, ноћу, боју, да узме ваздух.

На новој лејињој пџорници, пјацеји, у "34", мењају се Врањанци, Леџенде, Ај Рома-лен... Даме низ Колубару пјевају цез, чују се ој-ерски џласови, играју "Абрашевић" и "Севдах". Монодраме, мирише рошћиљ, вечери фанџаз-ије и фанџасијџке. Писци пџмерају свеџи, игра снаша са салаша. Трче деџа са маскама џусара, индиџанаџа, рудара, пјевају пјесници пџоред кал-дрме. Моџају се пџраке сџарих филмова, снимљене некада давно, као ишџо пџред наџшим очима, уживо сада пџеку.

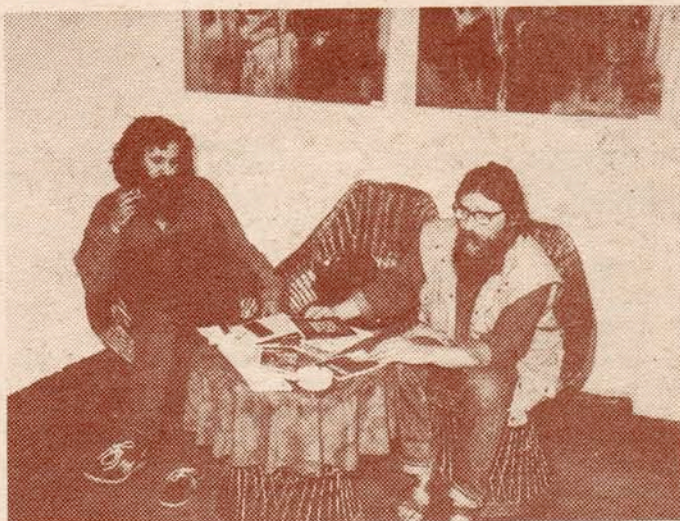

Ситаро Ђознансѣво, Колубара, саксофон и Јова.

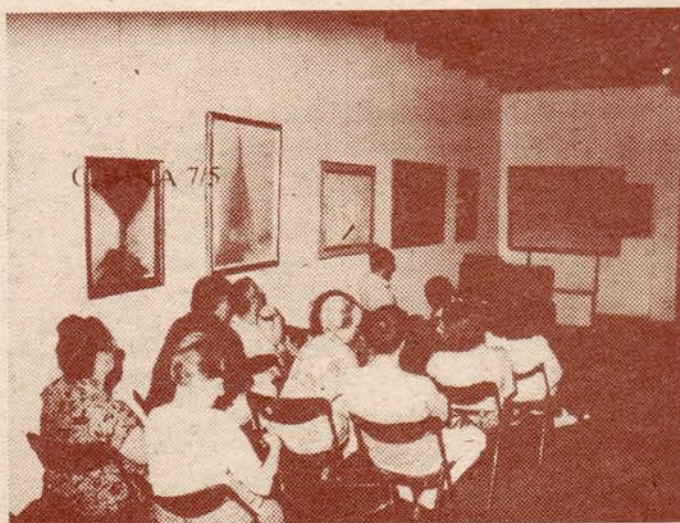
Књижевно вече са много ђорука.

Киноџека: Живе слике ђрицлосѣи

Кад сване у Теѣњару.

Фоџоџраф
Теѣњарскоџ Гласноѣе:
СВЕТА КОВАЧЕВИЋ

ПО МЕРИ ГРАДА

У Тешњару ће и после Вечери долазити вечери. Какве - прогнозу одећујемо сами...

Тешњарске вечери ближе се крају, као и лето у Ваљеву. да ли се то случајно погодило?

Ништа није случајно и ништа се лепо тек тако не дешава. Ваљевци се не забављају лако, нити им се забава може тек тако протурати. Тешњарске вечери, пису направили људи са стране, већ они од културе и туризма овог града који овом манифестацијом настављају све што су Тешњарци и Ваљевци одувек радили да се рад омлади, напредује и пробије у будућност.

Да ли је Фестивалски одбор Тешњарских вечери, као најзначајније ваљевске манифестације, једини надлежан и довољно компетентан да их осмисли?

Тешњарске вечери су сада у Ваљеву на првом месту. Зато СО Ваљево именује фестивалски одбор којем поверава послове око припреме. О Тешњарским вечерима, међутим, могу и треба да размишљају сви грађани Ваљева, Тешњарци пре свих других, а добродошли су и савети гостију који у то време дођу у Ваљево. Сваки добар предлог биће сигурно усвојен. Како сада ствари стоје, Фестивалски одбор је не само најкомпетентнији него и најодговорнији за успех свих програма.

Неизбежно је ипак питање, може ли све то и боље?

По мом личном мишљењу, стеченом праћењем свих досадашњих Тешњарских вечери, овогодишњи програми су били професионално организовани и омогућили да се уметнички квалитет испољи на начин који је гледаоцима пружао прави доживљај. Чини ми се да моје процене потврђује одзив Ваљеваца који су дошли да виде и чују шта се то збива.

Ми Тешњарске вечери нисмо копирали нисмо их правили по узору на сличне манифестације на мору, на планинама или по бањама Србије. Ваљевци су хтели да буду нешто друго. Самим тим и први у овој врсти пропаганде и заштите старог градског језгра. Зато су Тешњарске вечери и Тешњар као чаршија, чије вредности често нисмо довољно

BIGENEX

Радничка 116, Ваљево, тел: 20 076

- ◆ 15 малопродајних објеката у Ваљеву
- ◆ Велетрговински центар на Ужичком путу у Ваљеву
- ◆ Велетрговински центар на Сајму у Београду
- ◆ Великопродаја и два малопродајна објекта у Косјерићу
- ◆ Малопродајни објекат у Осечини
- ◆ Малопродаја и великопродаја у Лазаревцу
- ◆ Кошаркашки клуб BIGENEX
- ◆ Туристичка агенција BIGENEX Tours

свесни, биле, прави мотив управо онима који раде за добро града. Зато су, по мом схватању, ове Тешњарске вечери најбоља резултанта свих ваљевских укуса и интереса.

ПЕКАРА ТОДОРОВИЋ

Михајло и Миљана Тодоровић су још 1974 године почели са Пекарском у Ваљеву, производећи Хлеб и Пециво. Данас, после 20 година то је моћна "фабрика" хлеба са бројним продавницама у Граду. Тодоровићи су инвестирали у изградњу капацитета за прихват и прераду пшенице у Живдару код Уба. Тодоровићи су поред великог посла стизали да помажу старима, болеснима, сиромашнима, избеглицама, Црквама и манастирима, културне и Спортске манифестације.

Са Тодоровићима се увек добро живело!

После шумарања по Тешњару, Тешњарске вечери нашле су коначно своје сјајно место. Да ли је то добро или ће се или ће се ипак успавати?

Услови су и до сада одређивали профил програма, тако ће, сигурно, и од сада бити. Чињеница је, да нова летња позорница са добром расветом и помоћним просторима које још треба уредити, пружа много боље услове за квалитетну презентацију најразноврснијих садржаја. На свима нама, од установа културе и Туристичког савеза, до предузимљивих предузећа и појединаца, је да понуђену шансу искористимо, да са добрим интересом правимо од Тешњарских вечери, оно што Ваљевци очекују и заслужују: право место и разлог да се сретну у најбољем расположењу.

дуван ваљево

Трговина на мало и велико

Прехрана

Боје и лакови

Грађевински материјал

Канцеларијски и школски прибор

Ситна галантерија

85 ОБЈЕКТА У:

Ваљеву,
Мионици,
Љигу,
Коцељјеви
Селима ваљевског краја

Тел: 014/21 616; 20 775

О сјајној чаршији

НУЛТА ВРЕДНОСТ

Од када су Душан Арсенић и Бранко Лукић, пре пар година, поставили позорницу над водом, испод белог моста, Тешњар је граду мера.

Тај изазов, окретање речи, од које се одувек бежало - сведоче о томе куће у залеђу Тешњара и Кнез Милошеве - завршио са летњом позорницом и гледалиштем узиданим у обале кеја. За обичног човека тај чин је сажет у сазнање да се Ваљево

издалека искоришћени, ни откривени, али су добили, посебно сокаци, статус градске вредности програмом који потписују Завод за реконструкцију и очување Кнез Милошеве улице.

Тешњар мора и у другим пословима поставити највишу меру: од чишћења, одношења смећа, коришћења кола у граду - који можете за два сата пешице обићи с краја на крај - у култури излагања и продаје робе, гошћењу и уређењу простора у угоститељским објектима, све до максималног напора и последње паре у градској каси да се обнове старе вештине и занати и укључе у савремене потребе.

У Тешњару се мора, сваке године, од пропадања спасити, бар једна од кућа, са оног познатог списка Завода, који се смањује, а има ознаку "нулта" и "А"

Један од изазова за уређење

спустило на реку.

Тешњарска збивања такав изазов морају стално да упућују граду. Кад га не буде, неће бити ни њихове, ваљевске аутентичности, нити ће бити иоле озбиљнијег оправдања да Тешњар буде јединствена чаршија Србије.

Чаршија, након осам година борбе да се очува, данас покреће све духовне и урбане вредности, начин живота који себи поставља више циљеве, квалитетнију организацију живота. Наравно, под условом да Ваљевци не дигну руке и од ње, и од тих подстицаја, јер су захтевни и траже праве људе.

О трговима смо најинтезивније размишљали и проналазили их док смо тражили у Тешњару такву жижу сусретања и окупљања. Док се калдрмисао Тешњар, већ су настајале идеје уређења: Јадарског, Војводиног, па најпосле Десанкиног трга. Није то било само због споменика - град је себе препознавао не само у јединој, главној улици, хтео је наине као прави град да има и више од једног трга. Од тада, нажалост, Аћевчев плац остаје обавеза и савест града.

Открили смо могућности кеја, назвавши га и звучним и обавезујућим именом Кеј Првог устанка. Био је пролаз затрпан запуштеним магацинима, шупама, заборављеним локалима. Није се издржало у правој намени: галерији за све ликовне вештине и мајсторије на отвореном. Градске власти дозволиле су да постане паркиралиште, место за продају котлова... Уређење кеја мора бити обавеза града! Ништа мање и да се уз кеј, на обе обале, обезбеде пролази. Како само опомиње простор иза Касапа, а коју деценију раније био је цветна пијаца!

О двориштима и сокацима смо тек са Тешњаром почели размишљати, и доживљавати их као вредне урбане, спонтано настале целине. Нису још ни

вредност. Тај чин обнављања и враћања у живот мора бити најважнија ствар за тих тешњарских фестивалских збивања. По томе ћемо се разликовати од иних "хлеба и игара".

Тешњар треба да нам сваког лета, - а зашто не и зиме, - открије бар један нов простор, без обзира где и како мали и запуштен био. Већ култно место "34", поменути Кеј, Трг Кнегиње Љубице, недоречен Петријин венац у Кнез Милошевој... нису једини изазови који су се показали оправданим. Данас Ваљево, без тих места где радо одлазимо, и остајемо свакаким поводима, не би био град који има свој идентитет, и поруку, у безмерној заједници градова света.

У граду, и са градом, се ваља креативно живети.

Љиљана Љиљак

exim prizma

RAČUNARSKA OPREMA

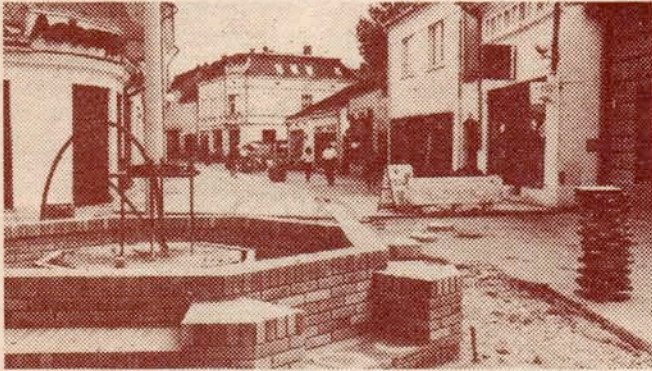
TELEFONI I TELEFAKSI

014 20 055

ГРАДСКИ САТ

Ваљево ће у септембру, у старој чаршији, у Кнез Милошевој добити градски сат. Кажу, да ће бити окренут на све четири стране света. Као што жели сваки Ваљевац, али не ради. Јер да не буде: Добро јутро чаршија на све четири стране. Него по свом...

Покушај градског сата на згради "Бека" се угасио. А било је: Две хиљаде двеста ... сати. Нови ће имати казалаке.

Место будућег сата

У Ваљеву много сајџија. Један сајџија је пред радњу ставио нацртан плехани сат, на којем је увек пет до једанаест. И два пута дневно је тачан.

У улици Вука Карацића два сата посвађана, један другом окренули леђа. Да и овај нови не оболи од исте болке и не направи збрку као у Љигу - плаше се неки, као што су некада младићи због разбијања страха, а контакта ради, питали девојке, онако у пролазу:

- Колико је сати? - Па, ако не знају, онда им се каже. А, ако знају, добро јесте. Битно је да се зна.

У Ваљеву је, додуше, више деценија постојао и један општевременски оријентир. А то је, што је сваке прве среде у месецу, тачно у петнаест сати, свирала сирена за узбуну. И многи Ваљевци знали су да се изненаде:

- Ене, данас среда.

У Ваљеву би, можда, требало ставити неки сат са даном, годином, а због понечег, и веком.

Дарко Марјановић

Тешњар

Он има укус зреле џирешње
Чујем звук сојсјивене исјине
док корачам...
Нижу се куће као бисери
два ока...
На џирен џољеди се сјоје
и видиш...
У даљини реку без краја
извор и уиће...
И џливам кроз џределе драђе
џеби...
Довикујем док џрчиш са мирисом
свежег хлеба...
У ујироби осећам мај и џрошлосј...
Тражим џе у сликима
наслоњен на мосј...

Жана Ђурђевић

Тешњарски сонет

Мржднога лица, сјушјеног до џаса,
сред колуџа дима, он сјолицу чува.
Будан, џрошлосј сања, рука дршје, сува,
у Тешњару, некад, не би лејшег сјјаса.

Одавно џо беше: у Тешњару сјјаром,
жене су га хјеле, сјјаросј цвала ко руже,
Док мужеви, бесни, ко џијрови круже,
са женама џиним ваљо се џо свили.

Сад му очи џруну на џрозорском сјјаклу
Дојјрајали курјак у сјјолицу сјава,
усред радње своје, џу где беше славан.

Њежов уздах, болни, сад дојјре само:
- све мангјуи сами! И, клоне му глава...
у џрад не ишејја Боћа већ одавно.

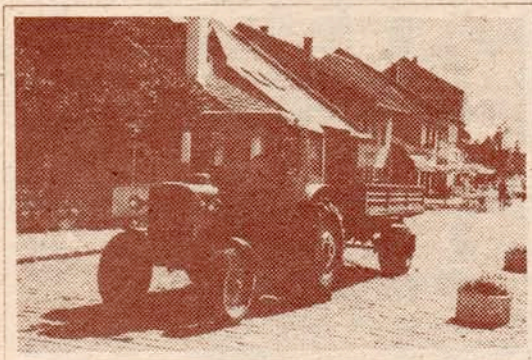
Из "Тешњарског циклуса" (1971)

Милош Табић

Са завршетком Тешњарских вечери излази књига песама и цртежа Милоша Табића "Тешњарски сонети" у којој су његове песме и цртежи из циклуса Тешњар 1971 - издавач "Колубра" Ваљево.

→ Т Г ПРЕДЛАЖЕ ←

Саобраћајне муке у Тешњару трају. Једном се забрани, а онда пусти. Како ко дође. По укусу надлежних - не мери безбедности и заштите. Такав саобраћај је - политички. А ту су, затим, политичке тенде, калдрма, трактори...

Д.

→ Т Г ФОКУС ←

Захваљујући кратком филмском инсерту, који су донели људи из Архива Југословенске кинотеке, Ваљевци су били у прилици да први пут виде чудно невиђено: првог српског специјалца. Филмска трака која се чудом сачувала међу "рестловима" Кинотеке, бележи и документ који потврђује да се, негде код Ваљева, једне ноћи, уочи Церске битке, појавио мајор Војислав Танкосић, о којем смо и ми Ваљевци више сазнали захваљујући Тешњарским вечерима.

Рођен у селу Рукладе код Уба, десна рука пуковника Алиса која оснива четнички покрет у Македонији, на почетку века, овај загонетни мајстор од заната, био је једини Србин чију је екстрадицију Аустроугарска монархија тражила, на основу уверења да је баш он спремао младобосанце за (први) Сарајевски атентат.

Има, тако, људи и послова које од нечије воље брзо препокрива застарај заборава, али, ипак - Премиијера у Ваљеву.

Л.

→ Т Г РАНГ ←

Тешњарских вечери да није, како би се знало да је најбоља на маскенбалу била г-ђица **Сања Селаковић**, као "Поклон ђакећу", да се најслађа торта прави у посластичарници "Стелина", да је најлепши излог комисиона "013", да су најбоља пецива и код **Тодоровића**, и код **Миленцета** и у **Тешњашеци**, а да је најздравија ракија у домаћина **Привислава Продановића** из Клинаца.

Л.

ТЕШЊАРСКИ ГЛАСОВИ

✱

У току је реконструкција и уређење једне од највећих зграда у Тешњару, РК "Металац", иако је пре коју годину доживела значајно преуређење. Како је најављено биће то, уз друге садржаје, мини-хотел - конак. Први у Тешњару

✱

Излог чика Косте Парезановића чува слику коњића са опремом, на дрвеној плочи и фотографију породице, Парезановић - сарача. За овај лепи детаљ у излогу, који враћа у прошлост, заслужни: "Тесто-тека" и Чика Коста.

✱

Идеја да се тачно у одређено време - минут - сакупља смеће у старој чаршији није добила подршку. Места за канте и контејнере нема. А власници локала одлажу смеће у кесе. Баш проблеми. Идеја права, само тражи дисциплину и организацију комуналаца.

✱

На почетку Тешњара, али не с лица, у Бирчаниповој улици, - никла троспратница. Једна од највећих у чаршији. Дозволе и пројекти ваљда су одобрени.

✱

Подоста је објеката, локала који су започети који се раде у Тешњару, али много започетог стоји већ годинама. Ваљда ће бар један локал у згради до "Алфа" бити отворен ове године. Кућа Пиргића, једна од најлепших дошла до прве плоче. Можда је потребна помоћ заштитара, Општине... Некадашња обућарска радња Милошевића обнавља се из те-меља. На изласку из Бобовчеве нови локал - хармонкаша.

Баш се ради али и стоји.

Д.М.

✱

Т Г СПЕЦ

У генерацији је 5 паметних.

Остали су, непаметни!

Мигран

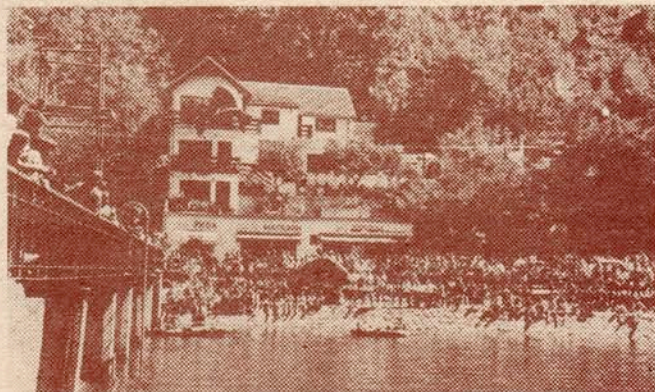
NEWSNEWSNEWSNEWSNEWSNEWSNEWSNEWSNEWSNEWS

✱ После толико година Ваљевци се купају под мостом ну Колубари уз припомоћ звука "Генерације 5". Па и у оделима. ✱ Љубисав Андрић подарио, још једну књигу Ваљеву о Ваљевцима. Промоција одржана јуче. ✱ Упркос брижном старању секретара, Драмска секција КУД "Абрашевић" није смогла снаге да ТВ увелича најављеним приказанем. ✱ Синоћ је фолклор из Бечеја играо на бис. ✱

NEWSNEWSNEWSNEWSNEWSNEWSNEWSNEWSNEWSNEWS

Градац у Тешњару

Као што се некада скакало на Устави, Великој и Малој, играло јуре, тако је и у градачкој брани одржан, по реду други, Градски куп у скоковима у води и брзом пливању. Никла је ту и импровизирана скаконица - а председник СО Ваљево, **Милорад Илић** - који је отворио такмичење, обећао је нову, праву, са тобоганом - за најмлађе.

Скокови и препуна брана

Само такмичење било је више него занимљиво и окупило је и примамило преко 1000 гледалаца и купача.

У конкуренцији ветерана (скокови) победио је, "тесно", Душко Симић; међу средњошколцима Драгош Жарковић, а у категорији старијих пионира Нипослав Симић. Код цицибана победник је Марко Милетић.

Пливање: Најбољи цицибан Марко Милетић; млађи пионир Славко Милетић; старији пионир Филип Максимовић, срдњошколац Дражен Бранковић, и међу ветеранима Драган Томашевић.

Било је ту и некадашњих ветерана пливачког спорта, попут Војина Марковића, многих Грачана, Ваљеваца и Тешњараца који деценијама пису силазили са Уставе.

Лет ка води, Снимио: М. Антић

Ово, већ традиционално, такмичење у оквиру тешњарских вечери, организовали су: Еколошко друштво Градац и Агенција "Конак". А, еколози су гостима, министру Николићу и представницима СО Врање, уручили почасне чланске карте Еколошког друштва Градац.

М.Д.

СПОНЗОРИ ТЕШЊАРСКИХ ВЕЧЕРИ

TEHNOMETAL, Ваљево, 014/26-055

TIPS - Ваљево 014/20-978

SOLAR - Ваљево 014/24-191

ABC - test - Ваљево, 014/20-250

KOLORIT - Ваљево 014/26-524

TOP TIM - Ваљево 014/20-259

ТЕСТОТЕКА - Ваљево 014/26/863

ДД ИНОС - АНГРОСИРОВИНА Ваљево 014/21-560

INTERMETAL - Ваљево 014/20-677

Ухож - Ваљево 014/27-512

ЕУРОПРОМ - Ваљево 014/30-170

INVEST - KOMERO - Ваљево

Perfetto®

"MARCIPAN - PERSIPAN" - Осечина 014/51-293

PP VUJIĆ - Ваљево 014/27-200

BIG - ENEX - Ваљево 014/20-076

Тешњарска - Ваљево 014/32-555

comprex - Ваљево 014/783-104

DELTA BANKA - Ваљево 014/20-522

ПОЉОПЛОД - Ваљево 014/21-312

Казанцијска радња Ђебић - 014/21-709

VETERINARIA - Ваљево 014/20-220

ACROIMPEX - Ваљево 014/21-544

СРБИЈАНКА - Ваљево 014/27-212

green color - Ваљево

ПЕКАРА ТОДОРОВИЋ - Ваљево 014/23-608

VALJEVSKI POSLOVNI CENTAR - 014/21-391

STEFIL KOMPANIJA - Ваљево 014/21-914

ВАЉЕВСКА ПИВАРА Ваљево 014/21-812

ЕКОЛОШКО ДРУШТВО "ГРАДАЦ"

ТЕШЊАРСКИ ГЛАСОНОША

Заједничко издање

Агенције "Конак" - Ваљево и
Туристичког савеза Ваљево

Припрема

РЕДАКЦИЈА "ТЕШЊАРСКОГ ГЛАСОНОШЕ"

Излази у дане Тешњарских вечери

Уредник

Дарко МАРЈАНОВИЋ

Технички уредник, компјутерски слоџ

Јеџ

Штампа

Штампарија Р&С

